

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Состанок на управен одбор Информативно резиме

14 декември 2020

Образование за вработување во Северна Македонија (E4E@mk) е 10-годишен проект, финансиран од Швајцарската агенција за развој и соработка (СДЦ) како дел од нејзиното портфолио за вработување и економски развој.

Проектот е имплементиран од ХЕЛВЕТАС Северна Македонија, заедно со Македонскиот центар за граѓанско образование (МЦГО) и Стопанската комора на Македонија (СКМ). Главна цел на проектот е да придонесе млади лица, особено од ранливите групи, да се стекнат со пристојно вработување благодарение на подобрениот систем на стручно образование и обука.

Образование за вработување во
Северна Македонија - E4E

www.e4e.mk

- Времетраење на проектот: приближно 10 години
- Проектна фаза 1: 2018 - 2022
- Буџет за проектната фаза 1: 6,4 милиони швајцарски франци
- Општа цел: пристојно вработување, особено на младите, преку подобрен систем на стручно образование и обука

ДОСЕГАШНИ ПОСТИГНУВАЊА НА ПРОЕКТОТ

Подобрена рамка како основа за квалитетна понуда на СОО

- Развиени или подобрени 3 политики и закони во прилог на пазарно-ориентирано и инклузивно СОО (Закон за СОО, Закон за основно образование, Концепт за учење преку работа);
- Изменети / усвоени 3 процеси за професионално спроведување на СОО (Упатство за феријална практика, Стандарди и сродната Програма за ментори во компании, Програма за здравје и безбедност на работното место);
- Финансиска експертска група во моментот работи на модели за дополнително и подобро распределување на средствата во формалното СОО; групата се состои од 17 претставници од приватниот сектор и клучни институции за СОО и со неа управува Министерството за образование и наука;
- Поддршка на Центарот за образование на возрасни во пилотирање на валидација на неформални и информални резултати од учењето во 2 профили.

Пазарно-водени мерки за вработување водат до брзо вработување

- 699 вработени лица и 1474 обучени лица, од кои 64% се млади лица, 50% се жени, а 12,3% се од ранливите групи (Роми и лица со попреченост);
- Анализите за предвидените потребни вештини спроведени од Стопанската комора на Македонија (прогнози за 12 и 36 месеци) одат во прилог на Оперативниот план на Министерството за труд и социјална политика и соодветните активни мерки на пазарот на трудот;
- Фондот за можности, како пазарно-ориентирана и инклузивна мерка за вработување, пилотиран од E4E@mk со стапка на вработување од 41%, вклучен во Оперативниот план за 2020 заедно со механизмот на плаќање по учинок;
- Ваучер систем, како механизам за финансирање кој обезбедува квалитетна, инклузивна и прифатлива неформална понуда на СОО, вклучен во Оперативниот план за 2020;
- Со поддршка на E4E@mk, Младинската гаранција обезбеди пристап до активни мерки на пазарот на труд за 719 млади лица кои не се вклучени во процесот на образование, евиденција на невработени или обука, од кои 469 ги искористија можностите, а 397 се здобија со пристојно вработување. Во 2020 година, Младинската гаранција беше вклучена во Оперативниот план.

Јавно-приватно партнерство како основа за квалитетно СОО

- Поддршка за околу 67 работодавачи од различна големина вклучени во подобрувањето на неформалното и формалното СОО и 55 понуди за СОО потребни на пазарот;
- 108 ученици, 10 средни стручни училишта и 12 компании вклучени во пилотирање на феријална практика во СОО преку јавно-приватно партнерство;
- 47 ментори во компании обучени како предуслов за прием на ученици за феријална практика / учење преку работа во компании;
- 7 наставници за СОО сертифицирани како Мастер обучувачи на други наставници за дидактика базирана на ситуации. Развиена е програма за обука врз оваа методологија на настава и пилотирани се 5 ситуации, со што се опфатени 4 економски сектори, 5 средни стручни училишта, 16 наставници и 104 ученици;
- Нова квалификација од дуалното образование воспоставена од средното стручно училиште АСУЦ Боро Петрушевски и компанијата Ван Хоол - Монтер на мотори и моторни возила;
- Поддршка на Министерството за образование и наука при формирањето на регионални центри за стручно образование и обука (подготовка на тендерска документација за реконструкција на три наменски објекти и проценка на потребите за обука на вработените/наставниците).

Специфични мерки за зголемување на вработливоста на маргинализираните групи

- Воспоставена соработка помеѓу македонската дијаспора во Швајцарија и организациите за лица со попреченост „Хандимак“ и „Полио Плус“, чија цел е поддршка на лицата со попреченост на нивниот пат кон вработување;
- Развој на капацитети на македонски даватели на обуки и клучни институции за СОО за дигитализација на неформалното СОО како нужност наметната од пандемијата на КОВИД-19, со поддршка на Швајцарската федерација за образование на возрасни;
- Онлајн обука за 157 лица со попреченост за мерките за заштита од КОВИД-19 на работното место.

Застапување и промовирање на СОО како кариерна патека

- Поддржани/спроведени околу 20 истражувања и анализи на теми важни за понатамошен развој на СОО;
- Спроведена заедничка национална кампања за промоција на СОО во соработка со УСАИД, Меѓународната организација за труд, Министерство за образование и наука, Министерство за труд и социјална политика;
- Размена на искуства на високи функционери со швајцарски колеги, составена од македонскиот Вицепремиер за економски прашања, Министерот за образование и наука и Министерот за труд и социјална политика, со цел увид во најдобрите швајцарски практики поврзани со СОО;
- Поддржани различни настани, прес-конференции, видеа и други промотивни активности кои имаат за цел да ја зголемат вклученоста на приватниот сектор во СОО.

Дигитализација во СОО наметната како резултат на КОВИД- 19

- Стопанската комора на Македонија и Центарот за стручно образование и обука работат на развивање на повеќе дигитални регистри и дигитална платформа за спојување на ученици / средни стручни училишта со компании;
- Канвас (Canvas), дигиталната платформа за учење, пилотирана од компанијата EBH и средното стручно училиште „Михајло Пупин“ која опфаќа 350 корисници.

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА РАБОТА 2021 ГОДИНА

Од заедничка визија до имплементација

- Понатамошно зајакнување на соработката помеѓу приватниот и јавниот сектор на локално ниво преку вклучување на регионалните центри за СОО, средните стручни училишта, регионалните стопански комори, компаниите и општините;
- Подобрување на практичните вештини на учениците од средното стручно образование со учење преку работа во компании, дидактика заснована на (работни) ситуации и подобрени програми за обука во средните стручни училишта;
- Зајакнување на мерките за СОО на Оперативниот план, кои се релевантни за вработувањето, како и капацитетот за давање на услуги на Агенцијата за вработување;
- Предлог на нови модели за финансирање на СОО, засновани на контекстуална анализа и најдобри меѓународни практики;
- Поддршка за вработување на маргинализираните групи преку специјализирани организации за лица со попреченост и дигитализација на разни понуди за СОО;
- Промовирање на СОО како остварлива можност за кариера и предуслов за добивање на пристојно вработување;
- Зајакнување на клучните чинители во СОО и дигитализација на капацитетите преку управување со знаењето и учењето и меѓународна размена.

ПРОЕКТНА ФАЗА 2

Индикатор и

- Број на лица со ново или подобро вработување (свкупна цел);
- Број на лица запишани во ново или подобро формално / неформално СОО;
- Број на компании или професионални организации кои придонесуваат за релевантно СОО;
- Мерки за подобрување на правната и институционална рамка вклучувајќи го и системот на СОО.

Два столба на поддршка на вработувањето, како од краткорочен така и од долгорочен аспект

- Формално стручно образование и обука засновано на потребите на пазарот на трудот заедно со зголемена вклученост на приватниот сектор во СОО произведува ученици со висококвалитетни практични вештини и подобрени шанси за побрзо и пристојно вработување по завршувањето на средното стручно образование;
- Квалитетни и флексибилни Мерки за вработување засновани врз побарувачката на вештини на работодавачите овозможуваат непосредна интеграција на невработените млади лица и групите занемарени на пазарот на трудот. За разлика од формалното СОО, кое обично бара време, мерките за вработување се сметаат како инструмент за брзо реагирање на потребите за работна сила на работодавачите.

Стратешки приоритети за постигнување на целите

- Подобрени рамковни услови како основа за успешно спроведување на формалното СОО и мерките за вработување;
- Зголемена вклученост на приватниот сектор во учењето преку работа и дуалното СОО, како и во подготовката, понудата и употребата на мерките за вработување според потребите на пазарот;
- Имплементација на СОО и мерките за вработување на локално ниво со цел да се постигне обем и влијание;
- Инвестирање во најактуелните технички вештини и значително подобрување во однос на социјалните вештини и однесување со цел да се добие пристојно вработување;
- Знаење и вештини поврзани со дигитализацијата и новите технологии прилагодени на специфичните барања на економските сектори и занимања.